

FATIHA SURESİ 2. DERS

Estağfurullah Estağfurullah Estağfurullah Allahümme salli ala seyyidina Muhammed. Rabbişrahli sadri ve yessirli emri vahlul ukdetem mil lisani yefkahu kavli. Hasbinallahu ve nimel vekil. Allahu ekber ve kebira velhamdülillahi kesira ve sübhanallahi bükreten ve esila. Allahümme ehdina fiymen hedeýt. Allah'ım bizi hikmetle yaradılış amacımıza geri göndür. Rabbi hebli hükmen bissalihin. Rabbimiz bize sahabenin hikmetli kavrayışını ver ve bizi salihlerin arasına kat. Amin velhamdülillahi Rabbil alemin.

Rabbimizden dersimizin çok bereketli olmasını temenni ederim. Dilerim ki, Allah'ın ayetleri, Allah'ın kelimeleri; benim bereketsizliğime, günahlarıma hiç uğramadan sizin kalbinize direk sirayet eder ve dilerim ki duyduğumuz bütün bu hakikatleri hayatımızda uygulamaya başlarız. Çünkü Kur'an'ı Kerim bir hikaye kitabı değil, bizim yaşam kitabımızdır. “*Bu benim yaşamam gereken kitap*” diye her seferinde dizinin dibine oturmamız gerekiyor.

Bir önceki dersimizde Fatiha Suresinin Mekke'de indiğinden ve Besmeleden bahsetmiştik. *Bismillahirrahmanirrahim. Rahman ve rahim olan Allah'ın adıyla.* Bunu bütün eylemlerimizde kullanmamız gerektiğini, kullanmayacağımız yerlerden de uzak durmamız gerektiğini söylemiştik. Yani herhangi bir işimize besmele çekerek başlayamıyorsak onu yapmamamız gerekir. Bunu hayat boyu kendimize düstur edinebilirsek eğer, bir işte besmele çekemediğimizi fark ettiğimizde onun günah olduğunu ya da mahsurlu bir davranış olduğunu çok daha net anlamış oluruz.

Bazı meselelerde tam olarak bir şeyin günah olup olmadığını kestiremeyebiliriz. Haramlar açıktır ancak bazı mevzular bizim için normalleşmeye başlamış olabilir. O zaman kendimize şöyle soralım: Hz. Muhammed aleyhissalatu vesselam, benim babam olsaydı veya aynı evde yaşıyor olsaydım, bir şekilde çok yakınım olsaydı ve O'na deseydim ki: ben şuraya gidiyorum. Beni gönderir miydi? Beni gönderemeyeceği bir yerse, oraya gidemem. Veya Hz. Muhammed aleyhissalatu vesselam ile birlikte alışverişe çıktık. Ona, alacağım kıyafeti gösteriyorum. Acaba O, bu kıyafeti almama izin verir miydi? İzin veremeyeceğini düşünüyorsam demek ki onu almamam gerekiyor. Bu bir mekanda oturmak olabilir, bir şey içmek olabilir, birisiyle arkadaşlık yapmak olabilir. Ne olursa olsun Rasulullah'ın yakınımız olduğunu hayal edelim. O zaman mevzu bir şekilde netleşir.

Bugüne kadar kendi kendimize yaptığımız şeyin normal olduğunu düşünsek bile, Rasulallah aleyhisselatu vesselam için içine girdiğinde o şeyin çok da yapılabilir olmadığını söyler kalbimiz. Bu iyi bir formüldür; uygulamanızı, kendinize sıklıkla sormanızı tavsiye ederim.

Şu an Rasulallah aleyhisselatu vesselam burada olsaydı o tartışmada bulunabilir miydim, buraya gidebilir miydim, bu kıyafeti alabilir miydim? diye sormanızı tavsiye ediyorum. Bunu tam anlamıyla sağlayabiliriz diyemiyorum. Ama bu soruyu kendimize sorduğumuzda en azından yanlış yapmış olduğumuzu fark ederiz. Bu soru bizi bir sonraki sefere daha idmanlı kılar.

Aslında bizim kullukta zorlanmamızın temel sebebi ihсандan uzak olmamızdır. *İhsan, bir şeyi en güzel şekilde yapmak demektir. Allah'ı görüyormuşçasına kulluk yapmak demektir.* Biz neden günah işleriz? Niçin kolaylıkla kalp kırarız? Neden gizli saklı yerlerde çok değişik işlere bulaşırız? **Çünkü Allah'ın bizi gördüğünü unuturuz, unutmak isteriz, kendimize Allah'sız yaşam alanları oluşturmak isteriz. Haşa tabii ki Allah'sız bir alan olamaz. Ama biz bütün o zevklere ve kötülöklere daldığımız anda, Allah'ın birebir bizi izlediğini, o zevklendiğimiz saniyede hatırlarsak, yaptığımız şeyi rahatlıkla yapamayız. Nasıl yapabiliyoruz? O saniyede Allah'ı uzak bir yere koyuyoruz ve o an bize Allah'ın hatırlatılmasını istemiyoruz. Peki Allah'ı ne zaman hatırlıyoruz? Zevkleniyoruz, günaha giriyoruz, gece oluyor, sonra diyoruz ki, *ben yanlış bir şeyler yaptım.* Bu durumda belki tövbe ediyorum, belki etmiyorum.**

Öfke ile tartıştığımızda, harama bulaştığımızda, yanlış buluşmaya gittiğimizde, yapmamamız gereken şeyleri yaptığımızda, dedikodu yaptığımızda, fal baktığımız veya baktırdığımız anlarda *Rabbim benimle birlikte* demiyoruz. Onu demediğimiz için o kadar fazla kötülüğün içinde bulunabiliyoruz. Çünkü *ihсан demek, Allah'ı görüyormuşçasına kulluk yapmak demek. Biz O'nu görmüyoruz ama O, bizi her an görüyor, işte biz bunu unutuyoruz.*

Herkes sağ meleğin iyilikleri, sol meleğin kötülöklere yazdığını bilir. Kehf Suresi 49. Ayet-i kerime' de Allahu Teala buyuruyor ki: *“Artık kitap (amel defteri) ortaya konmuştur; suçluların, onda yazılı olanlardan korkuya kapılmış olarak ‘Eyvah! Bu nasıl kitapmış! Küçük-büyük hiçbir şey bırakmaksızın hepsini sayıp dökmüş!’ dediklerini görürsün. Böylece yaptıklarını karşılarında bulmuşlardır. Rabbin hiç kimseye haksızlık etmez.¹”* Birine karşı yan bakışımız yazılmış, elimizi attığımız her şey yazılmış. O an insan çıldırarak gibi olur, hayrete kapılır.

¹ Diyanet Kur'an Yolu Meali

Bu kadar şey nasıl yazılmış olabilir diye düşünür? Mesela şu an ağızımdan çıkan her kelime yazılmakta. İnşallah sağ tarafa yazılıyordur. İyi bir şey olduğu için öyle ümit ediyorum. Şu an eğer ben bu dersi gösteriş için yapıyorsam, beni birileri daha görsün diye yapıyorsam, maalesef bu dersi yapmama rağmen; sol tarafımdaki melek çalışıyor olabilir.

Bakkalla konuşmamızı, Instagram'daki mesajlaşmalarımızı, ettiğimiz dedikoduları, el kol hareketlerimizi, içimizden geçen hisleri... Melekler hepsini yazmakta. Ben bu hafta bunun üzerine çok düşündüm ve çıldıracak gibi oldum. Çünkü çok boş konuşuyoruz, ağızımızdan her şey çıkıyor. **Düşünsenize bütün kelimeler yazılıyor.** Annemize *yaaa* dedik yazıldı. *Bu da zaten hep böyle geç kalıyor dedik* yazıldı. *Dizi hakkında yorumlar yaptık,* yazıldı.

Bize aslında boş defterler verilir dünyaya geldiğimizde, onu yazarız, yazarız, yazarız ve kitaba çevrilir. Yani hepimiz dünyadayken bir kitap yazmış oluruz aslında. Hepimizin mahşer günü okuyacağı bir kitabı var. Çünkü bütün kelimelerimiz yazılmakta. Biz bir şeyler söylüyoruz ama öyle boş konuşuyoruz ki, meleğin kalemini oynatmaya değmez belki ama melek hepsini bir bir kaydediyor. **Sosyal medyadaki beğenilerimize varana kadar kaydediyor.**

Delirmek gamsızlıktan daha iyidir, Rabbinden bu dikkati kaybetmemeyi diliyorum. Ama maalesef kaybedebiliyorum. Bu yüzden her daim niyetimizi tazelememiz gerekir. Şunu aklımızdan hiç çıkarmayalım; **konuşmaya başlayacağımız zaman, tam ağızımızdan bir şey çıkacağı vakit diyelim ki kendimize: “Melek yazacak. Boşver buna gerek yok, söylemesem de olur.” İşte o an ne kadar boş konuştuğumuzun da farkına varmış oluruz.**

Lütfen ağızımızdan çıkan her şeyin kaydedildiğini hatırlayarak bir hafta geçirmeye çalışalım. Mesajların, beğenilerin, sosyal medyanın ekstra altını çiziyorum. Mesela içki içmek, zina işlemek, nikahsız olarak biriyle yaşamak haram. Hatta zinaya yaklaşmak dahi haram. Ayet-i kerime ile sabit; Allah İsra suresi 32. Ayette buyuruyor ki: “*Zinaya yaklaşmayın.*” Sosyal medyaya birisi sevgilisiyle fotoğraf koyuyor, haram olduğu aşikar olduğu halde *çok tatlısınız* diye yorum yapmak harama ortak olmaktır. Melek o anı da kaydeder. **Mahşer gününde karşımıza beğenilerimiz, yorumlarımız da çıkacak, bunu unutmayalım.**

Bu bahsettiklerimiz konu ile bağımsız değil, daha önce de değindiğimiz Rab esması üzerinden bunları söyledim. Bismillah. *Elhamdü lillâhi rabbil'alemin.* Allah, kendisini Semî ya da Basîr olarak tanıtabilirdi. Malik olarak tanıtabilirdi. Allah'ın 99 esması var. Bunlardan herhangi biriyle kendisini tanıtabilirdi.

Ancak dedi ki, ***Rabbil alemin. Ben alemlerin Rabbiyim. Ey kulum, ben alemlerin Rabbiyim, sen önce bunu bil, önce bunu kafana yerleştire.***

Rabb'in bir anlamı da *Efendi* demektir. Allah en başta O'nun efendi olduğunu kabul etmemizi istiyor. Yani Rabbimiz bizim efendimizdir, bize emredendir, sınırları koyandır. Önce bunu kabul etmemiz gerekiyor. ***‘Kulum olarak, benim Rab olduğumu kabul etmiyorsan, senin üstünde olduğumu, sana hükmeden olduğumu, senin bütün haklarının bende olduğumu kabul etmiyorsan; hiç bu kitabı kurcalama. Önce Rabbin olduğumu kabul edeceksin. Çünkü ancak Rabbin olduğumu kabul edersen, rızkın benden olduğumu, seni gördüğümü, en çok beni sevmen gerektiğini kabul edebilirsin. Bütün bunları kabul edebilmek için, önce Rab olduğumu kabul etmen gerekir.’***

Rab; emir veren, sınırlar koyan, efendi demek. Ama aynı zamanda onun çok şefkatli, sevgili olduğundan bahsetmiştik. Peki normalde köleler efendilerini severler mi? Sevmezler. Efendisi ölsün diye beklerler. Ama bizim Rabbimizle ilişkimiz çok daha farklı.

Errahmânir'rahim diyor. Yani buyuruyor ki, ***‘Ben sizi hayal edemeyeceğiniz kadar çok seviyorum, sevdiğiniz bütün her şeyin kaynağı benim. Ve eğer sizler beni efendi olarak kabul etmezseniz; insanlara, nefsinize, paraya, güzelliğinize köle olacaksınız. İştten çıkarırsa diye patronunuzdan korkacaksınız. Rızkın Allah'tan geldiğine emin değiliz. Çünkü hakkıyla tevekkül etmiyoruz. Halbûki rızkın Allah'tan geldiğine emin olsak korkmayız. Oysa Allah diyor ki, Kulum sen çok şerefli sin. Ben senin çok kaliteli bir şekilde, sağlıklı bir ruh haline sahip olmanı istiyorum. Dünya nimetlerinin, malının, mülkünün, eşinin, dostunun, çocuğunun sana ikram olmasını istiyorum ama onlara bağımlı olmanı istemiyorum. Kocan yüzünden, çocuğun yüzünden, para, kariyer yüzünden ağlamayı, psikolojinin bozulmasını, yalnız hissetmeni istemiyorum.***

İnsan kendisini ne zaman yalnız hissetmez? İyi bir aileye, iyi bir eşe sahip olduğunda değil, kendisi ile dost olduğunda yalnız hissetmez. İnsan Rabbini bildiğinde, Rabbi kendisine dost olur. Eğer biz kendi ellerimizi tutup bir yolculukta yürüyebiliyorsak, yanımızdakiler bize yalnızca eşlik eder. Ama yolda yürüyebilmemiz için illa bir ele ihtiyacımız varsa, o eller bırakıldığında yürüyemez hâle geliriz –modern adı depresyondur-. Çünkü tek başımıza yürüyemeyiz.

Rasulullah aleyhisselatu vesselam da eşlerini, çocuklarını, arkadaşlarını özellikle de Hz. Ebubekir' i çok severdi. Bu yüzden buyurmuştur ki, ***‘Eğer beşer içinden bir dost edinecek olsaydım bu, Ebubekir olurdu.’*** Ama, ***‘Ebubekir benim dostumdur.’*** dememiştir.

Hız. İbrahim eşini, çocuğunu çok sevmiş ki onlarla imtihan edildi. Peki Allah Hz. İbrahim için ne dedi? *Halilullah. Yani Allah'ın dostu.* Allah'ın dostu olduğu için birçok bedeller ödedi. **Aslında Allah, bize yaşattığı imtihanlarla, ödettiği bedellerle bizi özgürleştirir.** Çünkü biz bir şey olmadan yaşayamayacağımızı düşünürüz. Bu bir sevgili olabilir, meslek olabilir, çok güzel gözükmek olabilir, evlat olabilir. Deriz ki, *ben o olmadan yaşayamam, ölürüm.* Sonra Allah onu bizden alır, onsuz da yaşadığımızı fark ettirir. Şunu gösterir: *Yaşamak için herhangi bir maddeye, cisme, insana bağlı değilsiniz. İçinizdeki potansiyel kendi kendinize yetebilecek derecede kuvvetli.* Çünkü Allah bizi bu donanımda yaratır. Ama biz kendimizi acizleştiriyoruz. **Allah yalnızca kendisine karşı aciz hissetmemizi istiyor. İnsanlara karşı ise kuvvetli durmamızı istiyor.**

Ben değerliyim. Sen benim sınırlarımı ihlal edemezsin. Evet arkadaşım olabilirsin, annem olabilirsin, babam olabilirsin, eşim olabilirsin; ama bana saygısızlık yapamazsın. Allah kimsenin kimseye saygısızlık yapmasını istemiyor. Onlara bağımlı olmayın diyor. Birini sevebiliriz, fakat ona tapamayız. **Ben onsuz yaşayamam, Niye, o senin akciğerin mi?** İnsan akciğeri olmadan bile belki yaşayabilir. Her şeysiz yaşayabiliriz; ama Allah'tan afiyet dileriz. Biz bir tek Maazallah Allah bizden elini çekerse, nefesimizi keserse, kalbimize huzursuzluk verirse yaşayamayız.

Bazı şeylere karşı kendimizi bağımlı kılıyoruz. Allah diyor ki, *“Ey kulum Rab olarak beni kabul et, özgürleş. Geri kalan hiçbir şey seni köleleştirmesin.”* O bunu mu dedi, şu şunu mu dedi, o yan mı baktı, ben onu demek istememiştım beni yanlış mı anladı, niye böyle oldu? Bunların hiçbirisi önemli değil. Biz vicdanımıza bakalım. Temiz mi, kötü bir şey yaptık mı? Hayır, o zaman karşımızdakinin kuruntusu ile ilgili olabilir mi? Olabilir, o halde selamet diliyoruz. Rabbimizle ilgili şu an bir sorunumuz var mı? Yok, tamam devam edebiliriz. O halde iştahımızı kaçırarak herhangi bir durum yok. **Bakın, bu düşünce bizi diğerlerine karşı ne kadar da bağımsız kılıyor.**

Peki hatalı olan taraf bizsek, o zaman ne yapmalıyız? Bu işi nasıl düzeltebiliriz diye Kur'an-ı Kerim'e bakmamız gerekir. Allah bu şekilde düzeltmemizi istiyor. **Eğer elimizden gelen her şeyi yaptığımız halde hala düzelmediyse, demek ki bunda bir hayır var deyip elimizi çeker, Allah'a havale ederiz.**

La yükellifullahü nefsen illa vüs'aha. Allah size gücünüzün yettiğinden fazlasını yüklemeyiz. Bu da çok fazla anlaşılmayan ayetlerden biridir. Kullar der ki, *“Allah nasıl gücümüze yettiğinden fazlasını yüklemeyiz? Biz belimizdeki yükü gıcırdayoruz. Çok zorlanıyoruz, ağlıyoruz, halledemiyoruz. Çok kötü bir durumdayız. Allah bize gücümüzden fazlasını yüklüyor.”* diyoruz ya, aslında fazlasını yüklemiyor. Allah bizden kendisine kul olmamızı, O'nu Rab olarak kabul etmemizi istiyor.

Kendi sınırları içerisinde yaşamamızı istiyor. Bunları biz yapıyor muyuz, ona bakacağız. Allah diyor ki, *sen evlatsın, annenin annesi değilsin. Annene annelik yapmak zorunda değilsin. Sen çocuğunun annesisin. Ama onun Rabbi değilsin onun her şeyini karşılayamazsın. Ona hidayeti veremezsin. Çocuğuna her şeyi verdiğin halde yanlış yolu mu seçiyor? Bu senin problemin değil. Üzülebilirsin ama kendini heder edemezsin. Sen annene, babana evlatlık görevini yaptığın halde yine de nankör birisi olduğunu mu düşünüyor? Bu senin sorunun değil, öyle düşünebilir. Allah bizi bundan sorumlu tutmayacak.*

Diyelim ki; patatesi çok iyi doğrayabiliyoruz ama bizim önümüze sürekli soğan getiriyorlar. Patatesi doğrayabiliyorum, soğanı doğrayamıyorum dediğimiz halde sırf etrafımızdakiler istiyor diye soğan doğramaya çalışıyoruz, sonra ben çok beceriksizim diye ağlıyoruz. O vakit yapamadığımızı değil, en iyi yapabildiğimize yönelmeliyiz. Hayatta her şey olabilir. Mesleğimizi değiştirebiliriz, boşanıp yeniden evlenebiliriz, çocuklarımıza her an harika vakit ayıramıyor olabiliriz, bir şehirde yaşamaktan sıkıldıysak başka bir şehre de gidebiliriz, ağlayabiliriz, üzülebiliriz. Bunların hiçbirisi Allah için sorun değil. Bunların kolay olduğunu söyleyemeyiz ama **insan çoğu zaman alıştığı konfor alanından dışarıya çıkmak istemediği için, mevcut acıyı devam ettirmeyi seçer.**

Eğer Allah'ı Rab olarak kabul edersek; nefsimize, insanlara ve birtakım zevklerimize köle olmayız. Çünkü Rabbimiz bize sevgisi ile, merhameti ile yaklaşır. Peki bizim Allah'ı Rab olarak kabul etmemiz kolay mı?

Allah bize bir şey buyurduğunda kolaylıkla, tam teslimiyetle yapabilmemiz çok zordur. Çünkü, Allah bize irade, seçme kabiliyeti vermiş. İnsan bir şeyi yapmak istemediğinde olduğu yerde tepinebilir. Mesela bir annenin evladına, istemediği bir şey yaptırdığını düşünelim. Anne kaplan kesilir, hayır bunu istemiyorum diye. En zayıf insanda bile bu vardır, sevdiklerine zarar geleceği zaman en azından bir duruş sahibi olur. **Kimse istemediği şeyleri yapmaktan hoşlanmaz.** Bize bu duyguyu veren yine Allah'ın kendisidir. Çünkü Rabbimiz seçmemizi istiyor, kalan şeylere karşı net ve sert bir duruşumuz olmasını istiyor Allah.

Biz Rabbimizi seçtiğimiz halde bizi aksi yöne çekmeye çalıştıklarında onlara karşı tavrımızın son derece net olması gerekir. **İçimizdeki yapmak istemiyorum hissini yanlış yöne kanalize ettiğimiz için Rabbimizin emirlerine uygulayamıyoruz. Eğer bu hissi Rabbimizin emirlerine uygulayabilirsek, kalan şeylere kolaylıkla hayır diyebiliriz.**

La ilahe illallah. La; Hayır, reddediyorum. Allah'ın istemediği her şeyi reddediyorum. La ilahe illallah, kabul ediyorum Allah'ın kabul ettiği her şeyi kabul ediyorum.

Muhammeden Resulullah. Hz Muhammed (aleyhissalatu vesselam)'in peygamber olduğunu kabul ediyorum. Yani onun benim örneğim olduğunu, evliliğimden evde oturmama, kıyafetinden konuşmama, ahlakımdan yaşantıma, öfkemden kızgınlığıma, affetmemden yemek yiyişime kadar Resulullah aleyhissalatu vesselam'a benzemem gerektiğine iman ediyorum ve bu konuda gayret edeceğime söz veriyorum. Şehadet budur.

Elhamdü lillâhi rabbil'alemin. Rabbimize iman ediyoruz. Her şey için ona teşekkür ediyoruz. Bize ne verdiyse hepsini iyiliğimiz için verdiği şüphe etmiyoruz. Rahman; bize sevgisini, merhametini hissettirendir. Rahim; gelecekte de bize merhametini hissettireceğini garanti eden demektir. Rahman bizim şu anki ihtiyaçlarımıza anında cevap veren, her an bize sevgiyle, muhabbetle, ilgi ile yaklaşan. Rahim, gelecekte de dar anımızda yanımızda olacak, bizimle ilgilenecek olan Allah. Rabbimiz diyor ki,

“Ben Rahimim, gelecekte de seninleyim, gelecekte de seninle hep ilgileneceğim. Korkma, ben senin Rabbinim. Sana eziyet etmeye çalışmıyorum, sadece seni daha sağlıklı bir hale getirmeye çalışıyorum. Çünkü bu zevkler seni hırpalayacak, senin kalbini daha kötü hale getirecek. Onsuz yaşamını tehlikeye atacaktır bunu istemiyorum” diyor .

Biz Allah'a; Haşa, senin merhametine ve sevgine ihtiyacımız yok, dersek eğer o zaman Rabbimiz buyuruyor ki: *El Adl. Ben çok adaletliyim. Ne yaptıysan hepsinin bedelini ödersin.* Cehennem ve cennet ayetlerinde şöyle bir fark vardır. Allah cennetliklerden bahsederken onlar için buyurur ki: *“Fazlımızdan ihsan ettik, ikram ettik, onlara fazla fazla verdik”.* Çünkü biz cenneti hak edemeyiz. İyi şeyler yaparken aynı anda maalesef ki kötü şeyler de yapabiliyoruz.

Cehennemliklerden bahsederken der ki, *“Onlar ne yaptılarsa karşılarında tam olarak o var.”* Cehennemde azap çeşitleri vardır. Cehennemde her azap amelin cinsindedir.

Örneğin; cehennemde birtakım insanlar vardır. Bunlar en üst tabakalardan birinde yanarlar, eziyet görürler ve onlara denilir ki yüz yıl sonra çıkacaksınız. Yanarlar yanarlar, derileri yenilenir, yanarlar yanarlar. Yüz yılın sonuna gelinir ve denilir ki çıkıyorsunuz. İnsanlar yukarıya doğru çıkarılır, çıkarılır, tam cehennemden çıkacakken yukarıdan bastırılır. Tekrar en aşağı gönderilirler. Bu onların tattığı azap, yani yanmaktan çok umutlarının kırılması azabı onları mahveder, çıldırırlar. Çünkü çıkacaklarını ümit ederler, tekrar bir azap gelir.

Hayatta insanın ümidinin kırılması kadar yıkıcı bir şey yoktur. Bir şeye karşı ümidimiz yoksa ve o şey gerçekleşmezse bu durum bizi çok da üzmez; ama ümit ettiğimiz bir şeyin gerçekleşmemesi, bizim açımızdan çok üzücü olur. Peki Allah buradaki insanlara böyle bir azabı neden verir? Çünkü **o kullar dünyadayken derler ki, “Rabbim, şunu da yapayım iyi bir kul olacağım, bunu da yapayım sonra namaza başlayacağım, şunu da yapayım şu yaştan sonra yapacağım.”** Onlar Allah'ı kandırmaya çalışırlar. Allah'a kendilerince umut verirler. Yapacağım derler, yapmazlar. Allah der ki, **dünyada iken siz mi bana umut verip verip yapmıyordunuz, kendinizce benle alay ediyordunuz, yapacağım deyip yapmıyordunuz? Şimdi buyrun biz size aynısını yapacağız. Sizi çıkartacağız deyip deyip çıkartmayacağız.**

Amellerimize bakmamız lazım. Allah bizim davranışlarımıza, sözlerimize, hareketlerimize o kadar kıymet veriyor ki ağzımızdan çıkan her şeyi kaydediyor ve her birimiz için bir cennet yaratıyor. Cennette her birimizin bir köşkü var. Ruhlar aleminde bedenlerimizden evvel ruhlarımız yaratıldı ve şu anda bu dünyaya henüz gelmemiş ruhlar var. Dünyada henüz yaratılmamış bebekler var. Ama onların ruhları, kıyamete kadar doğacak olan bütün insanların ruhları ruhlar aleminde yaratıldı. Hatta düşen bebeklerin bile ruhları yaratıldı. Allah u Teala diyor ki: ”Yaratılan bütün ruhlar için cennette bir köşk, bir bahçe yaratıldı.”

Bunu nereden biliyoruz? Cennet ayetlerinde şöyle iki farklı grup var. Bir grupta diyor ki: *“Onlar orada kendi mekanlarına kavuşmuşlardır.”* Diğer grupta da şöyle diyor. *“Onlar orada varistirler.”* Yani mirastır. Benim malım yok, bana miras bıraktın, ben varis oldum. Ben ona aslında sahip değildim, onu bana sen bıraktın. Allah diyor ki: *“Onlara bir mülk yarattım ama bu bahçelerine gelmediler, cehenneme gitmeyi tercih ettiler. Bende onu cennete giden diğer kullarıma dağıttım. Buyurun bunlar da size miras, gelmeyenlerinki, kafirlerin, münafıkların, reddedenlerin, Allah'ın rahmetine güvenip de şeytana uyanlarınkı”.*

Bizim şu an cennette birer köşkünüz var. Yakuttan mıdır, buluttan mıdır bilmiyorum. Rasulullah aleyhissalatu vesselam'ın buluttan bir köşkü varmış. Ben bunu çok kıskandım ve Rabbimden buluttan bir köşk istiyorum. Sizinki nasıldır bilmiyorum ama hepimizin cennette bir bahçesi, bir köşkü var. Oraya gidelim ve köşkümüze sahip çikalım. Ama cehennemde bize bir yer ayırılmadı. Oraya gitmek için ısrar etmememiz gerekir. Ne olur oraya gitmek için ısrar etmeyelim. Deli misiniz? Deli miyiz? İsrar etmeyelim, güzel güzel cennete gidelim.

‘Alemlerin Rabbi’ ben bunu hep şöyle düşünüyordum: Cennet, uzay, cehennem, dünya hepsi birer alem. Ama aslında başka bir anlamı da varmış. 13 yaşındaki bir çocuğun alemi ile 70 yaşındaki bir insanın alemi aynı mıdır? Değildir. Düşünce yapıları farklıdır. *Allah bütün alemlerin Rabbidir.*

Yani her yaştan insana hitap eder. Afrika'nın, Bangladeş'in, Van'ın, Adapazarı'nın hepsinin kültürü farklıdır. Diyor ki, “*Allah bütün kültürlerin de Rabbidir, sizi hiç ayırt etmez. Esmerlerin de, sarışınların da, kışanın da, bütün dillerin, kültürlerin hepsinin Rabbidir. Allah bütün farklılıkları yaratan ve buna saygı duyandır.*”

Allah bizim Araplara benzememizi beklemiyor. Arap kültüründeki şeyleri yapmak, Amerikan kültüründeki şeyleri yapmak zorunda değiliz. **Haram olmadığı sürece bize nezih gelen, bizi mutlu hissettiren, bize daha güzel, daha hoş gelen her şeyi yapabiliriz. Birisi iki öğün yiyordur, ama biz üç öğün yiyoruzdur. Bu haram değil. Allah için hiç sorun değil. Mesela kültürde, örfte olan şeyler; düğün, nişan, kına... Bunlar da harama kaçmadıkça, adetler batıl olmadıkça ve putlaştırılmadıkça sorun değil.** Allah hepsine saygı duyuyor. Bohçanı öyle mi yapmak istiyorsun? Yap, sorun yok. Ne dilde, ne ırkta, ne kültürde... Sorun yok. Üstünlük ancak takvadır.

Biz iyi bir insan olmak zorundayız. Biz Kur'an'ın çizdiği sınırlara göre yaşamak zorundayız. Allah bütün farklılıklara karşı çok saygılı, sevgili. Oysa biz birbirimizi tek tipleştirmeye çalışıyoruz. Ama Allah bunu yapmaya çalışmıyor. **Buradaki alemlerden kasıt hem cennetin, uzayın, dünyanın hem de her yaşın, her kültürün, her konunun hepsinin Rabbi demektir.** Allah, ben senin yetişme tarzına da saygı duyarım diyor. Çünkü bizim geldiğimiz aileler karakterimizi etkiler. Bize bir amel çok kolay gelirken, bir başkası için çok zor olabilir. Çünkü o amel onların evinde hiç yoktur. Halbuki bizim evimizde vardır. Mesela namazı ele alalım.

Namaz, benim babaannemden gördüğüm bir şeydir. Ama bazı tanıdığım insanlar var ki 18 yaşına kadar hiç namaz kılmamış, kılan birini de hiç görmemiş. Şimdi benim namaza alışmam ile onun namaza alışması bir midir? Değildir. Ona çok daha zor gelebilir. Çünkü bilmiyor. Subhaneke duasını bile bilmiyor olabilir. Bu Allah katında ayıp değil. Allah diyor ki “*Sorun yok, sen böyle bir aileye sahiptin. Bu senin suçun değil. Ama çabalamazsan senin suçun olur.*” **Allah hepimizi gayretimize göre yargılıyor.** Eğer gayret ediyorsak sorun yok. Belki de senin namazı oturtman on yılını alacak. Ama oturması için her gün gayret ediyormusun?

Belki bir haramı bırakmak Ayşe'nin beş ayını aldı, belki de Fatma haram olduğunu öğrenince bir günde bıraktı. Belki de sen o haramı yedi yılda bıraktın. Ama yedi yıl boyunca her gece için kan ağlayarak, ya ben ne yapıyorum diye üzüldün mü, ağladın mı? Yoksa aman bir gün bırakırız mı dedin? İşte Allah katında önemli olan bu farktır.

Elhamdülillahi Rabbil Alemin. Nasıl bir Allah'ı övüyoruz? Alemlerin Rabbi olan Allah'ı övüyoruz. Efendimiz olan, Rahman ve Rahim olan, bizi çok seven, bütün ihtiyaçlarımızı gideren ve gelecekteki her ihtiyacımızı gidereceğini de garanti eden bir Rabbe iman ediyoruz. Ve Rabbimiz bize diyor ki bana iman etmek istemiyor musunuz? Tamam, etmeyin o zaman mahşerde görüşürüz.

Şimdi diyelim ki sen efendisin ve bir tane kölen var. Bahçeden dışarıya doğru bakıyorsun. Kölen için dışarıya metrelerce büyük bir alan çizdin. Dedin ki, “*Ben efendiyim ama sana emirler yağdırmayacağım. İstedğin gibi takılabilirsin, sorun yok, yalnızca bu çizgiyi aşmanı istemiyorum. Ne yapacaksan bu çizgi içinde yap ve ihtiyacın olacak olan her şey bu çizginin içinde var.*” Köle orada takılmaya başlıyor. Siz de onu yukarıdan izliyorsunuz. Köle sınırların kenarında yürümeye başlıyor. Şu an sadece kenardayım, üstüne basmıyorum diyor. Biraz daha zaman geçiyor. Çizgilerin üzerine basmaya başlıyor. Size bakıyor. Siz hiçbir şey demiyorsunuz.

Sonra derken bir gün sınırın arkasına düşüyor. Korkuyla bakıyor bir şey diyecek misiniz diye. Siz yine bir şey demiyorsunuz. Bu sefer rahatlıyor. Ertesi gün çizginin dışına bilerek çıkıyor, orada yürümeye başlıyor. Sonra o kadar arsızlaşıyor ki size oradan el sallıyor. Böyle bir ay geçiyor, köle hep sınırı ihlal ediyor. Sonra siz onu çağırıyorsunuz ve diyorsunuz ki, “*Şimdi ceza vakti, ben sana bu sınırı aşma demedim mi?*” Şimdi burada siz mi zalim olmuş oluyorsunuz, yoksa köle mi arsızlaşmış oluyor?

Allah’ın rahmetine, merhametine güvenerek gevşek bir ömür geçirmek yüzüzlüktür, haysiyetsizliktir. Sen beni seviyorsun diye ben sana gelsem desem ki: “Ay canım ya sen de beni ne kadar çok seviyorsun, ama ben senin canına okurum desem.” Bu küfür etmek gibidir. Bunu alenen demesem de davranışlarımla hissettirsem. Mesela çağırdığın yere geç gelsem, seni önemsemesem, sana kabalıklar yapsam. *Aman ya ne olacak ki o beni zaten affeder* diye düşünsem. O zaman ben senin dostun olur muyum? Olamam. Dostu bırak, insan bile olamam. Ama biz Allah’a aynı şeyi yapıyoruz. Bir gün zaten kendimizi düzelterceğiz, o zaman şimdi günümüzü gün edebiliriz. Allah diyor ki edemezsiniz. Yani bu niyetle günaha girmek çok çirkin.

Günaha giriyoruzdur, gerçekten pişmanızdır, düzeltmeye çalışıyoruzdur, tövbe ediyoruzdur ama tekrar aynı günaha düşüyoruzdur. **Bu bir mücadele.** Ama biz diyoruz ki *zaten tövbe ederiz, zaten ileride bunları yapacağız. Şu an bunları konuşmak istemiyoruz. Lütfen bizi rahat bırakır mısın? Şu an canımızın istediği şeyleri yapmak istiyoruz.*

Bu ne demek? Rabbim bize dokunmuyor, bizi cehenneme atmıyor, canımız ne isterse onu yapabiliriz. O Rab, Rahman, Rahim, alemlerin Rabbi, çok sabırlı, çok saygılı ama biz onun sabrına, merhametine, rahmetine güvenip bile bile zaten affeder diye günah işliyorsak, yaptığımız şeyin adı yüzüzlük, haysiyetsizliktir. Bunu bize bir insan yapsa nasıl hissederiz? Biz onu affederiz diye bize sürekli yalanlar söylese, bizi yarı yolda bıraksa nasıl hissederiz? Ama tabii ki biz hep tövbe etmeye devam etmeliyiz. Kapısına gitmeliyiz ama bu fikirden de uzak olmamız lazım.

Mâliki yevmiddin. Din gününün sahibidir. Din; yanlışsız hesap görmektir. Şunu söylüyor. Bütün alemlerde sizinleyim. Her şeyinize saygı gösteriyorum. Sizi çok seviyorum. İhtiyaçlarınızı gideririm dedim ya. Maliki yevmiddin. Sakın rahmetimle, merhametimle gevşemeye kalkmayın. Din gününün, adaletin sahibiyim.

Yaptığımız her şeyin hesabını vereceğiz. Hiç eksiksiz hesap göreceğ olan bir Rabbe inanıyoruz. Bunu aklımızdan çıkarmamalıyız. Aslında bu ayet bizi kendimize getirecek bir ayettir. Bu dersin yapılmasına vesile olandan da bu derse katılanlardan da Allah razı olsun. Ben yeniden Fatıha'ya çalışmak durumunda kaldım. Ve birkaç gündür namazlarımı da bunları düşünerek kılmaya çalışıyorum. Bu iki üç kelimeyi bile yeniden okumak beni çok etkiledi. Namazlarınızda hatırlayın diye ısrarla, tekrar tekrar söylüyorum.

Rabbimiz nasıl bir Rab diye sorsalar şunları söylememiz gerekiyor:

1. O, övgüye ve teşekkürle layıktır.
2. O, bizim efendimizdir, aşırı derecede sevgisi ve merhameti vardır.
3. O'nun merhametinden yararlanıp adaletini unutmamalıyız. O'nun sevgisini ve merhametini kötüye kullanmamalıyız.

O, övgüye ve teşekkürle layıktır. Çünkü sahip olduğumuz her şeyin sahibi O'dur. Bütün güzelliklerin sahibi O'dur. Onu övüyoruz ve ona çok teşekkür ediyoruz.

O bizim efendimizdir, aşırı derecede sevgisi ve merhameti vardır. Bizim üzerimizde söz hakkına sahiptir. Evet biz kimseye boyun eğmeyebiliriz, özgür bir insan olabiliriz. Ama **Rabbimize boyun eğmemiz gerekiyor.** Çünkü bizi O yarattı. Aklımızı, kalbimizi, irademizi, bizdeki bütün güzellikleri O yarattı. O yaratmasaydı burada olamazdık. O yüzden Rabbimizden başka hiç kimseye kölelik etmemeliyiz. Hiç kimse bizi köleleştiremez, kendisine bağımlı kılamaz. O, öyle bir efendidir ki, bizi kötüye kullanmaz, aksine bizi tüm kötülüklerden korur. Bizi çok sever, sevdiğimiz her şeyi de o yarattı.

Onun merhametinden yararlanıp adaletini unutmamalıyız. Onun sevgisini ve merhametini kötüye kullanmamalıyız. Allah'ın adaletini asla unutmamalıyız. Din gününün, hesap gününün sahibi olan ancak O'dur.

İyyakena'budü: Rabbim biz senin kulunuz. Yalnız sana kulluk ederiz. Bu ayette şöyle bir diyalog yok. Allah burada bana kul olmayı kabul eder misiniz, demiyor. Çünkü **bir insan Allah'ın Rahman, Rahim, Rab olduğunu anladıysa otomatikman şunu der. İyyakena'budü. Ben senin kulunum, çünkü bu dünyada olabileceğim en şerefli konum senin kulun olmaktır. Beni bu dünyada özgür kılacak olan tek şey senin kulun olmaktır. Ben senin sevgini talep ediyorum, senin yarattığın cennete gitmek istiyorum. Nefsimin, arzularımın kölesi değilim yani isteyerek bu kulluğu yapıyorum.** Şurada bir parantez açmam gerekiyor:

“Dinde zorlama yoktur.” ayet-i kerimesi, *dine girişte zorlama yoktur, der.* Şu an hepimiz dinden çıkıp kafir olabiliriz (Allah korusun), serbest. Ateist olabiliriz, Hıristiyan olabiliriz, serbest. Sonra da cehennemde yanarız. Dine girişte zorlama yoktur. Zorla Müslüman değiliz. Allah bize muhtaç değil. **Biz bu dine girdiysek istenenleri yapmak zorundayız.** Üniversiteye kapısına kadar gidiyoruz ama kayıt olmadan geri dönüyoruz. O zaman sınava da girmek zorunda değiliz. Ama **üniversiteye kayıt yaptırdık. Biz sınava girmeyeceğiz, biz tez yazmayacağız diyebilir miyiz profesöre? Der ki, tamam canım siz gelmeyin, o zaman size diploma falan yok.**

Önce Müslüman olduk. Şimdi yükümlüüz. *Ne yapalım Müslüman olmasa mıydık?* Olmayın, siz bilirsiniz. O zaman bizi kabirde azap, dünyada huzursuzluk, öbür tarafta cehennem beklesin. **Allah'ın bize ihtiyacı yok. Bu din biz olmasak da olacak, İslam biz olmasak da galip olacak. Allah bize muhtaç değil. Bütün kullar Allah'ın, bütün melekler Allah'ın, bütün mülk Allah'ın. Allah'ın bize ihtiyacı yok, bizim Allah'a ihtiyacımız var. Çünkü biz bu dünyada da, öbür dünyada da ne istiyorsak onlar da Allah'ın. Dolayısıyla Allah'a kulluk yaptığımızda tenezzül ettiğimizi düşünmemeliyiz.** Allah bize lütfediyor. Yaptığımız her hayır, her iyilik, her haramdan vazgeçmek kendi hayrımızdır, bizim yaptığımız iyiliklerden dolayı Allah bir şey kazanmıyor.

‘İyyakena'budü’ Biz Allah'a kulluk yapıyoruz, bunu da isteyerek yapıyoruz. Malik olan, Rahman olan, Rahim olan sensin. Biz, böyle bir Allah'a kulluk yapmak istiyoruz. Allah'ım, sen bizi daha yaratmamışken sevdiğin. İyyakena'budü deyince Allah'ım senin için hazırız, buradayız demiş oluyoruz.

Bunu dedikten sonra Allah'ın hiç istemediği şeyleri yapmaya devam edebilir miyiz? Mantıken etmememiz gerekiyor. Çünkü Allah bizi sevdiğini bizi yaratmasıyla zaten ispat etti. Ama birisi bizi sevdiğini söylese; fakat buna dair hiçbir delil ortaya koymasa, onun sevgisine inanır mıyız? Bir arkadaşımız var. *“Ben seni çok seviyorum canım, sen benim için çok kıymetlisin.”* diyor ama ne hastalandığımızda geliyor, ne normal zamanda hatırımızı soruyor, gelip selam bile vermiyor. Ayda yılda bir karşılaşıyoruz sonra bize diyor ki, *“Canım, ben seni çok seviyorum.”* Bu mu sevgi?

Biz Allah'ı hatırlamayalım, namaz kılmayalım, Allah'ın kurallarına dikkat etmeyelim, kafamıza göre bir hayat yaşayalım, kandilden kandile, bayramdan bayrama ‘‘Allah'ım sen de vardın, ya ben seni seviyorum aslında.’’ diyelim inandırıcı olur mu?

İyyakena'budu biz kulluk yapmak istiyoruz. Peki, nasıl kulluk yapacağız? Bu çok zor bir şey. İyyakeneste'in yardım istiyorum. Yalnız sana kulluk ederiz, yalnız senden yardım dileriz. Allah'ım tamam, kul olmak istiyoruz; ama bu çok zor bir yol çok karışık bir yol.

Neste'in, yardım istemek demektir. Neste'in'in içinde istia'na geçiyor. İstia'na, yardım demek; ama istia'na da şöyle bir yardım söz konusu. Önce elimizden geleni yapıyoruz, sonra Allah üzerimize yardım ediyor.

Diyelim ki yolda arabamın lastiği patladı, yardım bekliyorum. Sen de beni görünce durdun, ‘‘ Yardıma ihtiyacın var mı? ‘‘ dedin. ‘‘Evet, tek başıma yapamıyorum. Bana yardım eder misin?’’ dedim. Sen tabii ki dedin. Bana yardım etmeye geldin. Sonra ben sana hiç bakmıyorum, telefonla oynuyorum. Sen de diyorsun ki, *arabanın lastiğini değiştirecektik.* Ben de sana diyorum ki, *evet, lastik şurada değiştirebilirsin.* Bana ne dersin? Sen bana yardım etmeye geldin. Ama benim de orada telefona bakmamam gerekiyor, sana yaklaşmam gerekiyor, gayret etmem gerekiyor.

Allah'tan yardım istiyoruz ya biz, elimizden gelen her şeyi yapacağımıza söz veriyoruz, **uzak dur dediği her şeyden uzak durmaya gayret edeceğimize söz veriyoruz.**

‘‘Neste'in' yine de bize yardım et, uzak durabilmemiz konusunda bize yardım et. Canımız onları istemeyecek değil, oraya gitmek istemeyecek değiliz, onu yapmak istemeyecek değiliz. İsteyeceğiz ve kendimize diyeceğiz ki hayır bunu tercih etmiyoruz. Biz Rabbimize kul olmayı tercih ediyoruz. Nefsimize köle olmayı tercih etmiyoruz. Öyle aşâğılık bir yaşam istemiyoruz.’’ demiş oluyoruz. Şimdi kalbimiz köpürüyor. ‘‘Ama şunlar yapıyor, bunlar yapıyor, Zeynepler de yapıyor. Aptal olan bir tek biz miyiz? Bu devirde böyle şey olur mu? Kendimizi bu kadar bunaltmasak mı?’’ diyoruz. ‘‘**Neste'in. Allah'ım, bize bu vesveselere karşı yardım et. Bizim ayağımızı sağlamlaştır. Biz o tarafa gitmek istemiyoruz.**’’

‘‘Tamam kulum sen vazgeçtin mi? Sen gayret ediyor musun? Tamam o zaman. Ben bütün her şeyi çözeceğim’’ diyor Allah. **Ama önce eyleme geçmemiz gerek. Hz. İbrahim ateşe atıldığı zaman ateş onu yakmadı. Ama Hz. İbrahim ateşe atılmadan önce yanmayacağını bilmiyordu.** Yakılmak üzere atıldı. Cebrail (a.s.) geliyor, Hz. İbrahim'e ‘‘Bir isteğin var mı?’’ diye soruyor. Hz. İbrahim, ‘‘**Rabbim benim halimi görüyorken benim söyleyecek bir şeyim yok. Rabbim benim halimi görmektedir. Yanmamı istiyorsa yanabilirim sorun yok.**’’ diyor. İşte teslimiyet budur. Yakın, Rabbim için yanacaksam hazırım.

Sonra ateş yakılıyor ve Allah, ateşe diyor ki “İbrahim’e karşı serin ol.” **İbrahim yanmayacağını bilmiyordu, ateş serin olacağını bilmiyordu, Allah onu kurtaracağını söylemedi. İbrahim ne zaman ki yanmayı göze aldı, işte o zaman Allah onu yakmadı.**

Biz ne istiyoruz biliyor musunuz? *Allah'ım, bizi yakmayacağına dair bir e-posta gönderir misin? Bize garanti gönder de, ona göre kendimizi ateşe atalım. Allah'ım biz bu haramı terk edeceğiz ama bunun çok kolay olacağını garantisini bize verebilir misin? Ondan sonra biz bu haramı bırakacağız. Ondan sonra yapacağız.* Allah da bize *çok beklersiniz, siz önce dediğinizi yapın diyor.* **Önce arabanın lastiğini takabilmemiz için sen de, bana yardım et. Ayaklarını kaldır, kalbine bir yön ver, harekete geç, yeter ki bir şeyler yapmaya çalış. Sonra benim yardımım gelecek. İyyâke na'budü. Biz senin kulun olmak istiyoruz. Ve iyyâke neste'in bize yardım et. Biz de elimizden geleni yapacağımıza dair söz veriyoruz.**

Bu hafta bir hadis okumuştum. Rasulullah (s.a.v.) diyor ki, “*Size neyi yasaklamışsam onu hemen terk edin, neyi de emretmişsem gücünüzün yettiği kadarıyla onu yapın.*” Şimdi bu sıralama çok önemli. Menettiği hususlarda direkt yapın buyuruyor. Allah Rasülü içki haram mı dedi, bırakmalıyız. Zina haram mı dedi, bırakmalıyız. Dedikodu haram mı dedi, onu hemen bırakmalıyız. Neyi emrettiyse, gücümüzün yettiği kadarıyla yapmaya çalışmalıyız.

Sadaka vermeyi, namazlarımızı huşu ile kılmayı... **Ama amellerden önce, iyiliklerden önce kötülüğü ve haramı terk etmeliyiz. Ve şöyle bir detay var. Zina yapan bir adam, içki içen bir adam, ahlaksız bir adam, kötü huylu bir adam bir taraftan sadaka verebilir mi? Evet, verebilir. Çok dedikodu yapan birisi, insanlara zarar veren birisi, kötü kalpli birisi bir taraftan hayvanları besleyebilir mi? Evet, besleyebilir. Kötülük yapıyorken, bir taraftan minik iyilikler yapmak, o kadar zor bir şey değil. Hatta hayatımızda bir yandan büyük haramlar olabilirken, bir yandan da Kur'an okuyup namaz bile kılabiliriz. Ama Allah diyor ki, *önce haramı terk et. Çünkü esas zor olan haramı terk etmektir.***

Biz ne yapıyoruz? Kendimizi kandırıyoruz. Bir yandan haram işliyoruz, bir yandan sevap kazanmaya çalışıyoruz. **Yani kovayı üstten dolduruyoruz alttan boşaltıyoruz. Allah bizden bunu istemiyor. Allah boş bir kova ile O'nun huzuruna çıkmamızı istemiyor. En sonunda ne olur biliyor musunuz? Ya iyilikten komple vazgeçeriz, ya da kötülükten vazgeçeriz. Ortası olmaz. Bir göğüste iki kalp olmaz.** Birinden birini seçmemiz gerekir. İlk başlarda işlediğimiz haramlardan, yaptığımız kötülüklerden dolayı vicdan azabı hissederiz. Sonra biz onu düzeltmedikçe Allah bizden vicdan azabını da alır ve işlediğimiz haramlardan, günahlardan dolayı üzülmemeye başlarız.

Yaptıklarımız normalleşmeye başlar sonra o günaha o kadar alışırız ki bizim hayatımızın normali o olur. Allah bizden bunun tövbesini almış olur. Bu sefer tövbe edemez hale geliriz ve Allah korusun o günah ile ölürüz. Bu çok tehlikeli bir şey. **O yüzden ilk hedefimiz küçük büyük demeden işlediğimiz ne kadar haram, ne kadar günah varsa ondan vazgeçmek ve iyi amelleri sürdürmeye devam etmek.**

Bu haftaki ödeviniz Fatiha'yı bol bol okumak. Namazlarınızda Fatiha'yı okurken onun üzerinde düşünmek.

Allahümme salli ala seyyidina Muhammed. **El-Fatiha**